

RIEMUYLIOPPILAIKIDEN TERVEHDYS UUSILLE YLIOPPILAILLE

Kevään päätteeksi on aika nostaa malja nuoruudelle, unelmille, ahkeruudelle ja vapaudelle. Pitkä tavoitteellinen työ on johtanut palkintoon, tavoite on toteutunut. Viitasaaren Yhteiskoulun Vuoden 1970 A-luokan ylioppilaat haluavat kokea kanssanne juhlan tunnelman, jakaa yhteisen ilon ja tuntea saman täyttymyksen, vapauden ja riemun kuin tekin - tosin puoli vuosisataa vanhempina (ja koronan tuomin rajoituksin).

Meistä tuli maistereita ja insinöörejä, lehtoreita ja lääkäreitä, johtajia ja opettajia, siis oppineita monella tavalla. Teistäkin tulee, vielä paljon pidemmälle koulutettuja ja korkeampaan asemaan nousseita. Mutta meistä tuli myös työtovereita, kumppaneita, aviopuolisoita, vanhempia ja isovanhempia, yhdistysaktiiveja - siis vaikuttajia. Teistäkin tulee.

Ylioppilaslakin jälkeen maailma näytti avaralta: valtavasti mahdollisuuksia, lukemattomia vaihtoehtoja, valinnan vaikeutta, outoja asioita, termejä, käsitteitä ja opintoja. Edessä oli uusi maailma, epätietoisuus, odotus, pelko ja lopulta aina uusi valinta. Helpointa oli niillä, jotka olivat tajunneet jo lukioaikana, mitkä olivat heidän vahvuutensa, mistä he olivat kiinnostuneita ja mitä he halusivat opiskella. Kaikki eivät olleet yhtä onnekkaita; joillekin valinnan tekeminen on voinut kestää koko elämän ajan. Silti kaikki ovat voineet toimia tämän yhteiskunnan hyväksi. Tekin voitte.

Alkuhankaluuksien jälkeen opiskellessa ymmärtää olevansa etuoikeutettu: etuoikeutettu saamaan tietoa, etuoikeutettu ihmettelemään ja löytämään, etuoikeutettu ymmärtämään, etuoikeutettu tutustumaan erilaisiin ihmisiin, etuoikeutettu opiskelijaelämään, keskusteluihin, yhdessä kokemisen riemuun, yhdessä aikaan saamiseen, yhdessä juhlimiseen.

Jo H.G.Porthanin aikana ymmärrettiin, ettei opiskelu ole vain suorittamista. Åbo Tidningar - lehdessä oli vuonna 1794 pakina ”Katkelma opiskelijan päiväkirjasta”, jossa opiskelijan krapulainen aamu alkaa tupakoinnilla, kahvinjuonnilla, luennolta lintsamisella, korttipelillä ja juopottelulla keskellä päivää ja jatkuu kaupunginvartijan kiusaamisella. Mutta sellaista elämää pitää varoa: menestyminen on myös itsekuria, ahkeruutta, sitkeyttä ja kieltäytymistä. Myös pelkoja, suorituspainetta ja epävarmuutta pitää oppia sietämään.

Me läksimme vuonna 1970 Viitasaarelta kokonaan toisenlaiseen maailmaan. Olimme kaikki enemmän tai vähemmän ”maalaisia” ja koimme itsemme myös sellaisiksi: jotenkin vähemmän tietäviksi, vähemmän osaaviksi ja vähemmän ymmärtäviksi. Useimpien ajattelua kahlitsi epävarmuuden ja alemmuuden tunne kaupunkilaisia ja ”suuren maailman tapoja” kohtaan, vaikka uudet virtaukset television, radion ja nuortenlehtien kautta olivat levinneet nopeasti maaseudullekin.

Onneksi asenteet ovat muuttuneet. Tänään ovet ovat avoimet kaikkialle, yhteydet suorat Viitasaarelta Venetsiaan, Huopanaasta Houstoniin ja Löytänältä Lontooseen. Periaatteessa kaikki maailman tieto on käytettävissä, kaikki paikat ja kaikki ihmiset saavutettavissa. Riippuu vain siitä, kuka niitä kanavia pystyy ja uskaltaa käyttää. Esikuvia maailmalle tiensä löytäneistä ihmisistä on lukuisia, enää ”maalaisuus” ei ole rasitteena ajattelussa.

Olemme vähitellen huomanneet, että kaikki ihmiset pohjimmiltaan ovat samanlaisia, kokevat asioita samalla tavalla, nauttivat samoista asioista ja tuntevat samoin - koulutuksesta, ammatista, asuinympäristöstä, varallisuudesta, tavoista ja sukutaustasta riippumatta. Jos uskaltaa kulkea pää pystyssä, avoimin silmin, avoimin mielin, uteliaana ja halukkaana koko ajan oppimaan uutta, suhtautuu ennakkoluulottomasti muihin ihmisiin ja on valmis yhteistyöhön, uusia ovia avautuu ja uusia mahdollisuuksia syntyy.

Kaikkea maailmassa ei koskaan voi saavuttaa. Aina on joku sinua oppineempi, osaavampi, taitavampi, nopeampi, rikkaampi tai kauniimpi. Elämän aikana tittelit tulevat ja menevät, ammatit ja asemat vaihtuvat. Tiedot vanhenevat yhä nopeammin. Täytyy olla valmis mukautumaan ja joustamaan, mutta myös olla valmis säilyttämään ja puolustamaan. Tutkinto tai työkokemus on ”saavutettu etu”. Niistä itsetunto vahvistuu. Mutta riemuylioppilaina mieltii myös sitä, onko uskaltanut käyttää hyväksi avautuneet tilaisuudet. Onko rohjennut sanoa oman mielipiteensä silloin, kun on pitänyt asettua oikeuden puolelle vääryyttä vastaan? Onko auttanut heikompa silloin, kun tämä on tarvinnut apua? Onko ajatellut omilla aivoillaan vai kulkenut helppoon ratkaisuun lauman mukana?

Opiskelu vaatii määrätietoisuutta, tervettä itsekkyyttäkin, työelämä omat ponnistelunsa. Me saimme opiskella vapaassa maassa, ilman sotia. Se ei aikaisemmille sukupolville ollut itsestään selvää. Viidessä vuosikymmenessä maamme on noussut syrjäisestä maatalous- ja metsäteollisuusmaasta moderniksi hyvinvointivaltioksi kansakuntien eturiviin. Meidän sukupolvemme on voinut olla vaikuttamassa koko työelämässä oloajan tähän saavutukseen. Nuoruutemme rallissa laulettiin: ”Vaikka paremmaksi kaikki muuttuu, hyväksi ei milloinkaan!”. Yhteiskuntamme ei ole vielä millään tavalla täydellinen tai valmis, koska ympäristömme muuttuu koko ajan. Te olette osa muutosta, mutta samalla muutoksen tekijöitä.

Teillä uusilla Viitasaaren lukion ylioppilaila on monilta osin paremmat edellytykset kuin meillä aikanaan, lähteä rakentamaan omaa tulevaisuuttanne ja inhimillisempää yhteiskuntaa. Onnistuminen edellyttää kuitenkin uskallusta unelmoida paremmasta maailmasta ja rohkeutta kulkea omia unelmia kohti. Tie ei ole suora eikä tasainen. Monenlaisia haasteita matkan aikana tulee vastaan. Mutta ne kaikki ovat voitettavissa, jos on tahtoa niitä yhdessä ratkoa.

Me puolestamme toivomme, että te voitte riemuylioppilaina vuonna 2070 todeta: me onnistuimme. Unelmamme toteutuivat. Tänäpä voidaan hetki olla kuninkaita.

Vuoden 1970 VIII A-luokan ylioppilaat

puolesta: Sakari Kauppinen